

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ОЦІНЮВАННЯ

<https://doi.org/>

© Яремко І. І., 2022

Розкрито змістові і системні критерії, які використовуються для встановлення ефективності у сфері публічного управління та адміністрування. Узагальнено основні підходи та проведено критичний аналіз методів визначення рівня ефективного і результативного функціонування органів публічного управління. Запропоновано підхід до визначення ефективності і результативності у досліджуваній сфері, який базується на основі синтезованого показника, складовими якого виступають кількісні і якісні характеристики досягнення поставлених цілей та економічність (ефективність, результативність) використання бюджетних ресурсів. Сформульовано систему вимірних компонентів та аргументовано доцільні підходи до вимірювання основних критеріїв і показників ефективності.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, ефективність, економічна, соціальна і системна результативність, методи оцінки.

Постановка проблеми

Ефективність (результативність) функціонування системи публічного управління і адміністрування знаходить вираз у практичному втіленні прийнятих рішень економічного, соціального, екологічного характеру у різних галузях народного господарства та суспільному середовищі. Цей контекст (рішення-результат) покладається базисним (принаймні декларативно) у зміст реформи системи державного управління, яка має за мету підвищення ефективності функціонування органів влади в стратегічних орієнтирах та результативність операційної діяльності. Тому проблематика об'єктивного оцінювання на основі вироблення задовільної для практичних потреб інформаційної і аналітичної бази критеріїв набуває важливого значення, оскільки на теперішній час не сформовано єдиного загальноприйнятого підходу до встановлення такого типу ефективності та не вироблені усталені методики й організаційні процедури її проведення.

Актуальність дослідження

Актуальність досліджень за цією тематикою обумовлюють низка існуючих проблемних питань, які не можуть дати відповіді про ефективність та результативність у сфері публічного адміністрування, об'єктивно оцінити обрану стратегію розвитку держави (регіонів, секторів економіки та суспільних процесів), раціональність імплементації рішень по вертикалі державного управління. Оцінка ефективності (результативності) на державному рівні та в розрізі окремих органів публічного

управління й адміністрування є проблемною через складність вимірювання (домінування в оцінко-аналітичних процесах якісних (уоглядних) індикаторів). З цієї причини виникають різні погляди на ефективність роботи державних інституцій, які ґрунтуються на уявленнях і розумінні суспільних цінностей, різних поглядах на паритет розвитку секторів економіки чи суспільних процесів. Складність виміру цього виду ефективності посилюється умовами кризової економіки і ще більше ускладнюється сучасним станом воєнної ситуації: «за останні роки наша країна пережила низку значних потрясінь, а тому значущість публічного адміністрування як нової парадигми державного управління значно зросла» [1]. Сьогодні виникає гостра потреба вироблення каліфікованого підходу до оцінки ефективності управління публічного сектору з урахуванням його проявів у сучасній ситуації, що обґрунтовує актуальність пропонованої статті.

Формулювання мети та завдань статті

Мета статті полягає у розкритті сучасних орієнтирів для вироблення обґрунтованих параметрів встановлення ефективності і результатної діяльності органів публічного управління і адміністрування та формулювання адекватних сучасним умовам підходів до їх виміру. Об'єктом дослідження виступають процеси управління ефективністю публічного адміністрування, а предметом існуючий методичний арсенал її оцінки та аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Динамічні зміни цивілізаційного простору активізують дослідження ефективності і результативності публічного адміністрування. Вони виражені в чисельних і різних за спрямуванням праць вітчизняних і зарубіжних науковців, аналіз яких показує різновекторні погляди на вирішення об'єктивно існуючої проблематики. Цей аналіз також дозволяє зробити висновок про те, що в більшості розробок ефективність державного управління пропонується встановлювати за критерієм співвідношення результатів управління із задекларованими цілями [2–5]. У своїх розробках науковці, крім ефективності, вводять поняття «результативність», спираючись на їх розмежування, зроблене відомим вченим у сфері менеджменту П. Друкером: «результативність – наслідок процесів і дій, які створюють потрібні та слухні речі, а ефективність є наслідковим явищем того, що ці самі речі створюються правильно» [6]. Для розвитку наведеного і в контексті дослідження ефективності у сфері публічного адміністрування вітчизняними науковцями Н. О. Шура та О. В. Смірновим відзначається, що «при прийнятті таких рішень необхідно забезпечувати конкурентоспроможність результатів (політичних, економічних, технологічних та ін.), що отримані як їх наслідок» [7].

Дедалі частіше дослідниками пропонується визначення ефективності публічного адміністрування через модель, яка втілює в собі такі компоненти: загальну суспільно-соціальну ефективність (рівень держави та усієї системи державного управління), спеціальну соціальну ефективність (ефективність функціонування суб'єктів державного управління) та конкретну соціальну ефективність (ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб). У публікації Д. С. Левченко обґрунтовується можливість оцінювання ефективності публічного адміністрування в Україні за допомогою громадськості на основі комплексного, взаємопов'язаного та методологічно побудованого процесу визначення громадськістю стану окремих сфер публічного адміністрування [8]. Проте в більшості досліджень оперують поняттям «результативність» (effectiveness), яке позиціонують вимірником досягнення цілей, та «ефективність» (efficiency) – критерій економічності, який є найбільш вираженим у моделях витратного підходу. Цей узагальнений у своїй основі вимірний критерій деталізовано у публікації О. О. Красноручького, Т. А. Власенка та С. П. Галича, у якій «значення результативності публічного адміністрування запропоновано розглядати на основі узагальнюючого показника, який включає як кількісні, так і якісні характеристики, відображає дієвість у досягненні поставлених цілей». При цьому «економічність знаходить вираз у використанні наявних ресурсів, а продуктивність в отриманих результатах (ефективність) як віддачу від витрачених ресурсів» [1].

У тематичних дослідженнях для з'ясування ефективності державного управління використовуються такі основні підходи: модель оцінки ефективності за схемою «ресурсне забезпечення діяльності – затрати – результат», яка за своєю суттю ґрунтується на витратних моделях визначення ефективності в комерційному секторі; модель захисту збалансованих інтересів суспільства і держави, яка подібна до багатокритеріального бачення ефективності відносно зацікавлених груп. За цим підходом ефективність розглядається в координатах взаємодії трьох складових: громадян, суспільства та держави. В розробках науковців базисним інколи використовується шведський досвід оцінки діяльності органів державного управління, зокрема модель, що отримала назву «аудит адміністративної діяльності» («концепція трьох «Е» (economy, efficiency and effectiveness – економічності, ефективності та результативності). Вона основана на парадигмі «внесок – продукт» і включає економічність (орієнтація на найменші витрати з урахуванням законності використання державних фондів), та ефективність – співвідношення між продуктом у вигляді наданих товарів послуг та ресурсами, використаними на їх забезпечення. Проблематика «пов'язується зі складністю визначення основних факторів ефективності, що ускладнює застосування методів кількісного аналізу, а тому стосовно методології оцінки державного управління навіть висловлюється гіпотеза про неможливість її оцінки» [9; 10].

Виклад основного матеріалу

Поняття «ефективність» з погляду формалізованої категорії є достатньо відносним, властивим більшою мірою цілеспрямованому процесу, проте нерозривно пов'язаним з певним результатом діяльності. Цією категорією, яка складається з сукупності якісних та кількісних характеристик в параметрі конкретно означеної системи, розкривається отриманий той чи інший спланований результат. Понятійний апарат в оперуванні критеріями результативності достатньо близький за значенням до цільового підходу у розумінні ефективності. Разом із тим, як, наприклад, наводиться в ДСТУ ISO 9000:2007, існують відмінності між цими поняттями, де результативність (effectiveness) подана як ступінь реалізації запланованої діяльності та досягнення запланованих результатів, а ефективність (efficiency) виражена через співвідношення між досягнутим результатом і використаними ресурсами.

Використання термінологічного апарату щодо категорійного розуміння ефективності найбільшою мірою притаманне сфері управління, передусім коли обговорюється ефективність суспільної системи чи оцінюється стан публічного управління (адміністрування), включаючи діяльність місцевих органів виконавчої влади [11; 12]. У сучасних умовах побудови демократичного суспільства необхідна виразно оприлюднена інформація з наведенням достовірних відомостей стосовно того, яку віддачу дають витрати, спрямовані у сферу публічного управління (адміністрування) і дієвість його впливу на керовані процеси. Оцінювання результативності та ефективності у сфері державного управління ґрунтується на порівнянні реалізованих в управлінських процесах цілей, виділяючи одержані результати внаслідок об'єктивізації вертикалі державного управління.

У теорії достатньо розробленими є декілька підходів до оцінювання ефективності управління, зокрема цільовий, функціональний, композиційний, поведінковий та ін. Виходячи із практичної специфіки управлінської діяльності у сфері публічного управління та адміністрування найбільш відповідним у розробках науковців розглядається цільовий підхід. Він ґрунтується на тому, що головною метою діяльності будь-якої системи управління у цій сфері виступає критерій досягнення встановлених цілей найбільш раціональним способом. Цей підхід в наукових розробках часто поєднують з методами оцінювання ефективності управління за поведінковим підходом, процедури якого ґрунтуються на вимірах досягнення балансу інтересів усіх зацікавлених груп у результатах діяльності публічних інституцій. Цей критерій розглядається базовим в процесах оцінювання ефективності державного управління за поведінковим підходом, який забезпечується системою показників, які характеризують ступінь його досягнення: використовуються як методи прямих розрахунків, так і методи опосередкованого оцінювання (експертні методи, анкетне опитування тощо) [13].

Для порівняння параметрів оцінки ефективності державного управління наведемо параметри деяких компонентних критеріїв, які використовуються Світовим банком. До них належать: експертні опитування і методи встановлення рівня урахування думки населення (оцінка різних аспектів життя суспільства) і підзвітності державних органів. Ця компонента спрямовується на встановлення оцінного індикатора якості роботи державних службовців, рівня їх незалежності від політичного тиску і можливостей реалізації задекларованої державної політики. Виділяється значимість якості законодавства, оцінка якого дозволяє оцінити спроможність уряду формувати і реалізовувати раціональну політику, правові акти якої сприяють умовам безпечного функціонування і розвитку приватного сектору. і сприяють його розвитку. Врахування критерію «верховенство закону» має за мету оцінити ступінь впевненості різних суб'єктів у встановлених суспільством нормах, а також організацію програм боротьби з корупцією.

У вітчизняних і зарубіжних системах оцінки використовують процедури порівняння спрямованих на державне управління суспільних видатків із визначеними в той чи інший спосіб результатами, одержаними внаслідок ефективної організації і практичної дієвості управлінських процесів. У публічному адмініструванні домінують критерії результативності, параметр яких більшою мірою характеризує ступінь виконання управлінських рішень (виконання розпоряджень), а також дотримання обмежень і регламенту. У цих оцінних системах також присутня певна індикативна складова, що має на меті охопити профільну діяльність, пов'язану із досягненням певних соціальних ефектів. На практиці ця компонентна складова з великим ступенем умовності піддається кількісному вимірюванню, оскільки агреговані індикатори мають явно виражений якісний характер, а тому встановити ефективність такого типу результату управління (оцінити зумовлений ним ефект) вкрай складно.

Основним базовим завданням для побудови адекватної сучасним умовам оцінно-аналітичної моделі виміру результативності та ефективності публічного адміністрування й управління є формування системи критеріїв, які покладаються в основу певної парадигми оцінювання. У сучасній практиці використовують різні типи показників результативності, в т. ч. кінцевих ефектів, безпосередніх результатів і використання ресурсів. Ці показники вважаються такими, що загалом охоплюють необхідні параметри виміру результативності та ефективності публічного адміністрування та в узагальненому виді дають змогу оцінити властиві цій сфері принципові складові управління. Безперечно, що найбільш вимірним є показник використання ресурсів, який розкриває їх витрату на діяльність органу виконавчої влади за заданих бюджетних обмежень. Загалом критерії ефективності містять у собі ознаки і прояви функцій управління, проте аналіз на їх основі рівня якості результативного управління повинен бути сфокусованим на забезпеченні потреб та інтересів суспільства.

Визначення рівня ефективності управління державних органів характеризується значною кількістю методологічних підходів та викликає чи не найбільш активну дискусію серед дослідників та фахівців-практиків. Під час оцінювання діяльності державних органів і державних службовців методи оцінювання витрат поступово витісняються методами оцінювання за результатами. У сфері державного управління результати діяльності державної служби класифікують за трьома видами: прямий результат, що піддається кількісній оцінці, яку здійснюють відповідно до критеріїв економічної ефективності; непрямий результат, до якого включають і наслідки профілактичної, превентивної діяльності органів державної влади, факти отримання якого стають очевидними лише в довгостроковій перспективі; соціальна ефективність, яка передбачає досягнення «суспільних цілей». Основним її критерієм є відповідність діяльності проблемам і бажанням клієнта чи споживача державних послуг і, врешті-решт, усього суспільства [14].

З огляду на соціальну спрямованість цілей державного управління визначальною для його оцінки є соціальна ефективність, яка розкриває результати функціонування всієї структури державних органів, а тому у своїй суті містить комплексний і синтезований набір різного типу критеріїв. У цьому контексті розрізняють три основних поняття такого типу ефективності державного управління: загальну соціальну ефективність державного управління; ефективність організації і функціонування суб'єктів державного управління; ефективність діяльності управлінських органів і посадових

осіб. При цьому визначальними критеріями ефективності публічного адміністрування, а отже і системи органів управління як її підсистеми, виступають критерії загальної соціальної ефективності. Акцент при використанні цих критеріїв робиться на встановлення залежності між системою державного управління та рівнем і якістю вирішення головних проблем розвитку суспільства. Оцінка результативності державного апарату переважно базується на засадах функціонального підходу і полягає в оцінюванні конкретизованих завдань, встановлених як відповідних критеріїв оцінки формальних ознак ступеню виконання завдань.

Для проведення об'єктивного та достовірного оцінювання ефективності системи управління в державних інституціях повинна бути вироблена адекватна система критеріїв, на основі якої можна визначити фактично складений на певний період часу рівень і якість управлінської діяльності, його відповідність потребам, запитам та вимогам суспільства. Для проведення такої оцінки у деяких наукових розробках пропонується всі критерії об'єднати у три групи: функціональної оцінки, витратної оцінки, спеціальної (в т. ч. соціальної) ефективності. Наводяться аргументації та обґрунтування, що такий підхід дозволить забезпечити комплексність і цілісність оцінювання. Тобто йдеться про те, що такий процес оцінювання ефективності системи управління може забезпечити порівняння цілей, що реалізуються і визначеними програмними документами та оцінити суспільні витрати на впровадження управлінських рішень з отриманими результатами від їх реалізації.

Аналіз сформульованих у теорії і застосовуваних на практиці методів і критеріїв оцінювання ефективності діяльності державних органів дозволяє стверджувати, що сьогодні найбільш поширеним є підхід, у якому використовуються інтегральні показники ефективності. У досліджуваній сфері домінують індикатори, що відображають основні політичні або економічні параметри цього виду діяльності. Разом із тим, при застосуванні цього підходу виникають різні аспекти складності: побудова інтегральних показників для відповідного оцінювання утруднена тим, що отримані результати від реалізації функцій державного управління в більшості не завжди безпосередньо пов'язані з якістю державного управління. З розвитком ринкових стосунків і в результаті здійснення відповідних реформ, що впроваджують в життя принципи сучасного державного менеджменту, і об'єкт і суб'єкт державного управління стають більш розділеними, а саме здійснюється перехід від прямих методів впливу на суспільство до непрямих форм участі, в зв'язку з чим отримані результати стають менш прогнозованими і знаходяться в залежності від великої кількості зовнішніх чинників [15]. З практичного погляду в основі проблеми лежать суперечності, що виникають уже в процесі застосування розроблених на рівні центральних органів влади методик моніторингу ефективності діяльності державних інституцій за затвердженими узагальненими показниками оцінки, що не відбивають специфічних особливостей функціонування територій і не враховують усіх градей державної вертикалі управління.

Висновки

З огляду на очікувані передумови повоєнної розбудови національного господарства і відповідних суспільних трансформацій проблема оцінювання ефективності державного управління й публічного адміністрування стане ще більш актуальною. Вважаємо, що об'єктивні результати такої оцінки та її аналітичні зрізи дадуть змогу сформулювати базисну основу не тільки для своєчасного виявлення існуючих проблем, але й оперативного визначення шляхів удосконалення управлінських процесів на всіх рівнях публічного адміністрування та державного управління. На основі проведеного аналізу використовуваних в теорії і практиці моделей оцінки ефективності державного управління з використанням критеріїв результативності сформулюється висновок про вищу якісну характеристику тих оцінних і аналітичних систем, які ґрунтують координати своїх вимірів на основі синтезованого показника, який втілює у собі кількісні і якісні характеристики досягнення конкретно поставлених цілей до органу публічного управління, а також економічність у використанні наявних ресурсів та результатну складову у функціонуванні народного господарства країни загалом.

Перспективою подальших досліджень, на наш погляд, є побудова системи оцінювання ефективності державного управління на базі адаптованого для цієї сфери інтегрального підходу. Цей підхід має орієнтацію на кінцеві результати, а тому для досліджуваної сфери насамперед виникає необхідність розроблення об'єктивних та дієвих з практичної точки зору систем показників (індикаторів) з визначеними критеріями, що створить можливості для характеристики результатів діяльності органів державної влади співставно з рівнем досягнення поставлених цілей їх діяльності. Оцінка ефективності у сфері державного управління і адміністрування за цілями пропонується, виходячи з того, що ця діяльність знаходиться в суспільних координатах, а тому її вимірні критерії не можуть замикатися на економічних ефектах, які до того складно виділити в такій управлінській діяльності.

Список використаних джерел

1. Красноручський О. О. (2016). Напрями вдосконалення оцінки ефективності публічного адміністрування / О. О. Красноручський, Т. А. Власенко, С. П. Галич // Актуальні проблеми інноваційної економіки, 3, 45–54.
2. Олійник Д. (2013). Сучасні методи оцінки ефективності діяльності органів державного управління. Ефективність державного управління, 34, 275–283.
3. Машкаров Ю. Г., Орлов, О. В. (2016). Основні чинники, що впливають на ефективність діяльності регіональних та місцевих органів влади. Теорія та практика державного управління, 3(54).
4. Криворучко О. (2017). Критерії та показники ефективності діяльності органів місцевого самоврядування. Державне управління: наукові праці, 286. Том 298, 95–98.
5. Лесечко М., Рудницька Р. (2010). Методичні підходи до оцінки державного врядування в Україні. Науковий вісник. Демократичне врядування.
6. Друкер П. (2015). Классические работы по менеджменту. М.: Альпина Паблицер, 349 с.
7. Шура Н. О., Смірнов О. В. (2017). Дослідження ефективності застосування механізмів прийняття рішень місцевими адміністраціями у контексті публічного адміністрування. Ефективна економіка, 12.
8. Левченко Д. С. (2019). Оцінювання ефективності публічного адміністрування за допомогою громадськості в Україні // Південноукраїнський правничий часопис, 4 ч. 2.
9. Приходченко Л. Л. (2009). Щодо складності застосування показників оцінювання ефективності державного управління: теорія і практика. Державне будівництво, 1. Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2009-1/doc/1/07.pdf>.
10. Матвієнко П. В. (2008). Основні критерії та моделі оцінки ефективності державного управління // Економіка та держава, 6, 70–79.
11. Свічинський В. (2021). Оцінювання ефективності діяльності місцевих органів виконавчої влади. Актуальні проблеми державного управління, 3(84).
12. Приходченко Л. Л. (2009). Сутність механізму забезпечення ефективного державного управління. Теорія та практика державного управління. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 3(30), 1–10.
13. Ткачова О. (2013). Ефективність державного управління: поняття та підходи до оцінювання // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України, 2, 30–37. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2013_2_6.
14. Коваленко Є. О. (2016). Методологія оцінювання ефективності державного управління якістю життя населення : моногр. Право та державне управління, 1(22).
15. Соколов А. В. (2014). Сучасні підходи до оцінки якості державного управління / А. В. Соколов. // Державне управління: удосконалення та розвиток, 4. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03= FILA=&2_S21STR= Duur_2014_4_13.

References

1. Krasnorutskiy, O. O., Vlasenko, T. A. and Galic, S. P. (2016). Directions of perfection of assessment of efficiency of public administration. Actual problems of innovative economy, 3, 45–54 (in Ukrainian).
2. Oliinyk, D. (2013). Modern methods of assessing the effectiveness of public administration. Efficiency of public administration, 34, 275–283 (in Ukrainian).
3. Mashkarov, Yu. H, Orlov, O. V. (2016). The main factors influencing the effectiveness of regional and local authorities. Theory and practice of public administration, 3(54) (in Ukrainian).
4. Kryvoruchko, O. (2017). Criteria and performance indicators of local governments. Public administration: scientific works, 286. Tom 298, 95–98 (in Ukrainian).
5. Lesechko, M., Rudnytska R. (2010). Methodical approaches to the assessment of public administration in Ukraine. Scientific Bulletin. Democratic governance (in Ukrainian).
6. Druker P. (2015). The classic work on management. Al'pina Pabliher, 349 (in russian).
7. Shura, N., Smirnov, O. (2017). Study of the effectiveness of the application of decision-making mechanisms by local administrations in the context of public administration. Efficient economy, 12 (in Ukrainian).
8. Levchenko, D. S. (2019). Evaluating the effectiveness of public administration with the help of the public in Ukraine // South Ukrainian Law Journal, 4 (2) (in Ukrainian).
9. Prykhodchenko, L. L. (2009). Regarding the complexity of the application of indicators for evaluating the effectiveness of public administration: theory and practice. State building, 1. Retrieved from: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2009-1/doc/1/07.pdf> (in Ukrainian).
10. Matvienko, P. V. (2008). Basic criteria and models for assessing the effectiveness of public administration. Economics and State, 6, 70–79 (in Ukrainian).
11. Svichynsky, V. (2021). Evaluation of efficiency of local executive authorities actual problems of public administration. Current issues of public administration, 3(84) (in Ukrainian).
12. Prykhodchenko, L. L. (2009). The essence of the mechanism for ensuring effective public administration. Theory and practice of public administration. Kharkiv: HarRI NAPA Publishing House «Master», 3 (30), 1–10 (in Ukrainian).
13. Tkachova, O. (2013). Efficiency of public administration: concepts and approaches to evaluation // Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, 2, 30-37. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2013_2_6 (in Ukrainian).
14. Kovalenko, Ye. O. (2016). Methodology for assessing the effectiveness of public administration of quality of life: a monograph. Law and Public Administration, 1 (22) (in Ukrainian).
15. Sokolov, A. V. (2014). Modern approaches to assessing the quality of public administration. Public Administration: Improvement and Development, 4. Retrieved from: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03= FILA=&2_S21STR= Duur_2014_4_13 (in Ukrainian).

I. I. Yaremko

Lviv Polytechnic National University
<https://orcid.org/0000-0001-9772-6817>

EFFECTIVENESS OF PUBLIC ADMINISTRATION AND ADMINISTRATION: PROBLEMS AND DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF EVALUATION PROCESSES

© Yaremko I. I., 2022

The semantic and systemic criteria used to establish efficiency in the field of public administration are revealed. The main approaches are summarized and a critical analysis of methods for determining the level of effective and efficient functioning of public administration is conducted. The approach to definition of efficiency and effectiveness in the researched sphere which is based on the synthesized indicator which components are quantitative and qualitative characteristics of achievement of the set purposes and economy (efficiency, effectiveness) of use of budgetary resources is offered. The system of measurable components is formulated and expedient approaches to measurement of the basic criteria and indicators of efficiency are argued. The existing problems of objective evalua-

tion of efficiency in the field of public administration are summarized and the importance of developing a generally accepted approach to establishing this type of efficiency and developing adequate to real conditions methods of evaluation and analytical processes. A comparative analysis of methods for evaluating the effectiveness of public administration on the criterion of the ratio of management results with declared goals and approaches to evaluation using the criterion of economy, expressed in the models of cost approach. A critical analysis of the use of different types of performance indicators in the evaluation processes - end effects, direct results and resource use indicators.

The need to intensify further scientific substantiation for the development of universal mechanisms for assessing the effectiveness of management at the state level and adaptive methods for them to sectoral and regional public administration bodies. In the improved system of measuring the effectiveness of public administration, performance criteria are proposed to be the basis of a generalizing indicator that fairly accurately reflects the cost-effectiveness of available resources and results (efficiency) as a return on resources spent, profitability of the national economy.

Key words: public administration, efficiency, economic, social and system performance, evaluation methods.